Handlingsplan: Bygder och samhällen

Framtida läget inom området 2035 – med utblick

2035 är Kronoberg ett mer jämlikt, tillgängligt och inkluderande län, präglat av samhörighet och hög livskvalitet. Många orter tar viktiga roller i länets utveckling. Här finns goda möjligheter till ett rikt vardagsliv och att verka både i och utanför våra tätorter.

Vi är nationellt ledande i arbetet för hållbara och attraktiva bygder och samhällen. De regionala kärnorna och strategiska noderna har stärkts och det finns en mångfald av levande byar. Hela länet har god tillgång till kommersiell och offentlig service och vi nyttjar i större utsträckning innovativa och digitala lösningar för att öka samhällsnyttan.

I Kronoberg tar kulturen plats i samhällsutvecklingen. Kultur och mötesplatser är tillgängliga i hela länet och Kronoberg erbjuder ett inkluderande kulturliv med bredd och spets som har bidragit till ett livskraftigt, öppet och demokratiskt samhälle. Det finns goda möjligheter för både boende och besökare att vistas i naturen och uppleva ett rikt friluftsliv. Bland annat genom våra många sjöar, skogar och levande kulturmiljöer.

Människor mår bra och trivs i Kronoberg. Alla grupper kan delta och vara aktiva medskapare i samhällsutvecklingen. Den goda sociala sammanhållningen har bidragit till att skapa ett tryggt samhälle med hög tillit. Vi satsar på barns och ungas livsvillkor och våra äldre känner att livet är meningsfullt och kvalitativt. Den fysiska och psykiska hälsan hos sårbara grupper är särskilt prioriterad.

Att vi verkat för en god och jämlik folkhälsa har lagt grunden för ökad sysselsättning, attraktivitet och rustat samhället med motståndskraft vid kriser. Vi har även stärkt samhällets beredskap genom att utveckla länets självförsörjning, anpassa oss till klimatförändringar och främja biologisk mångfald. Individer, näringsliv, offentliga aktörer och civilsamhället kan snabbt agera och stå emot olika påfrestningar, var för sig och tillsammans.

Nuläge inom prioriteringen

Sammantaget visar indikatorerna en blandad utveckling för bygder och samhällen i Kronoberg.

Bostadsmarknaden har stärkts genom att underskottet har övergått till balans och i vissa fall överskott, vilket är positivt för boendeattraktiviteten. Samtidigt kvarstår utmaningar, bland annat ett fortsatt negativt inrikes flyttnetto och skillnader i tillgång till service mellan kommunerna.

Utvecklingen mot mer jämlika levnadsförhållanden går delvis framåt, exempelvis genom ökad sysselsättning bland utrikesfödda, men skillnader i hälsa och ekonomiska villkor består. När det gäller social sammanhållning pekar flera indikatorer åt fel håll, med ökande upplevelser av ensamhet och otrygghet samt fortsatt relativt låg tillit.

Sammantaget innebär detta att vissa framsteg har gjorts, men att ytterligare insatser krävs för att stärka attraktiva, jämlika och sammanhållna samhällen i länet.

Förflyttningar som ska ha skett 2025–2035

- Boendeattraktiviteten i länet har ökat
- Kronobergarnas levnadsförhållanden är mer jämlika
- Den sociala sammanhållningen har ökat

** Med den här handlingsplanen konkretiserar länets aktörer den regionala utvecklingsstrategin på kort sikt.*
Den kommer ses över årligen och förverkligas av länets aktörer. Samordnande aktör ansvarar för att resurser finns och att insatsen följs upp.

Agera för att	**Insatser** Lära och analysera, påverka eller driva*	**Vad vill vi uppnå på kort sikt?**	**Vad vill vi uppnå på längre sikt?**	**Samordnande aktör**	**Samverkande aktörer**
Stärka länets flerkärnighet	Utveckla länets strukturbild Lära tillsammans i länet om demografins utmaningar	Fördjupa länets strukturbild Ökad kunskap	Ett tydligare regionalt planeringsunderlag Vara bättre rustade för demografiska förändringar	Region Kronoberg Region Kronoberg	Aktörer som ingår i samplaneringsnätverket (kommuner, Länsstyrelsen, Trafikverket) Aktörer som ingår i arbetet med BY2030 (t.ex. länets kommuner)
Samhällsplanera med helhets-perspektiv	Utforska försörjningsfrågor (vatten, bostad, el) Tillsammans utforska hur vi utifrån *Healthy Cities* prioriteringar kan stärka nätverk, samverkan och delaktighet samt integrera hälsofrämjande perspektiv i samhällsplanering och krisberedskap Utforska hur konsten kan bidra i platsutveckling och identitetsskapande	Undersöka regionala lösningar Öka kunskap om hur hälsosam samhällsplanering och social hållbarhet Ökad tillgång till konst på platser som inte har tillgång idag	Gemensamma lösningar på försörjningsfrågor Integrera hälsosam samhällsplaning, delaktighet och social hållbarhet i regionala uppdrag En stärkt platsutveckling och starkare attraktivitet	Region Kronoberg Region Kronoberg Region Kronoberg	Aktörer som ingår i samplaneringsnätverket Aktörer som ingår i samplaneringsnätverket Älghults konsthall, Tingsryds konsthall
Stärka en god och jämlik folkhälsa	Genomföra enkätundersökningar med målgrupp barn och unga Utveckla innehåll och användning av plattform för jämlik hälsa Bygga upp Råd för social hållbarhet för länet	Inhämta kunskap om barn och unga, identifiera risk- och skyddsfaktorer Ökad användarvänlighet och kunskapen om plattform för jämlik hälsa Skapa en samverkansstruktur kring social hållbarhet i länet	Adekvata prioriteringar och riktade insatser för barn och unga Utveckla plattformen för jämlik hälsa till en större samverkansstruktur Ökad samverkan kring social hållbarhet i länet	Region Kronoberg Region Kronoberg Länsstyrelsen	Länsstyrelsen, länets kommuner m.fl. Länsstyrelsen, länets kommuner Länets kommuner, politik, Region Kronoberg, Polismyndighet m.fl.
Främja ett aktivt medskapande i samhället	Undersöka möjligheter till fortsatt förvaltning av samverkansnätverket *VÄV Kronoberg tillsammans* Testa medskapande platsutveckling i flernivåsamverkan genom Byutvecklingsplaner och Platskompassen	VÄV Kronoberg tillsammans ska ha en fungerande samverkansstruktur Fler perspektiv och fler grupper är involverade i samhällsutvecklingen	God samverkan mellan civilsamhälle och offentlig sektor Skapa en utveckling som möter lokala behov	Växjö kommun Region Kronoberg	Länets kommuner, Länsstyrelsen, Region Kronoberg samt flera föreningar/organisationer inom civilsamhället. Ljungby kommun, Alvesta kommun, Markaryds kommun, LNU

Dessa planer och strategier finns för specifika områden:

- Regionalt serviceprogram
- Trafikförsörjningsprogram
- Livsmedelsstrategin
- Handlingsplan Samplanering Kronoberg
- Positionspapper infrastruktur
  Regionsamverkan Sydsverige
- Nära Kronobergaren
- Kulturplan
- Handlingsplaner för specifika projekt
  (t.ex. PARSMO)
- Råd för social hållbarhet

*
- Krävs för måluppfyllelse för Regionala utvecklingsstrategin
- Berör fler än en aktör
- Ha strategisk höjd och utvecklande